

Obsah

Předmluva	7
1. Lokální úroveň demokratického procesu	9
1.1 Lokální demokracie v demokratických transformacích	9
1.2 Lokální demokracie – normativní přístup	11
1.3 Lokální demokracie – deskriptivní přístup	15
2. Česká lokální politika v historické perspektivě	19
2.1 Zrod územní samosprávy v českých zemích	19
2.2 Zlatý věk české samosprávy (1862–1918)	22
2.2.1 Působnost a orgány obcí	23
2.2.2 Volby do obecních orgánů a politická participace občanů	25
2.3 Meziválečné Československo (1918–1939)	28
2.3.1 Volby do obecních orgánů	29
2.3.2 Politické stranictví a politická participace	31
2.4 Protektorát Čechy a Morava (1939–1945)	32
2.5 Období národních výborů (1945–1990)	33
3. Obecní samospráva	37
3.1 Obnovení obecní samosprávy	37
3.2 Orgány obce	38
3.2.1 Zastupitelstvo	39
3.2.2 Rada	43
3.2.3 Starosta	45
3.2.4 Obecní úřad	47
3.2.5 Orgány zastupitelstva obce a rady obce	48
4. Obecní volby	51
4.1 Funkce voleb	51
4.2 Volební systémy	52
4.2.1 Volební obvod	54
4.2.2 Forma kandidatury	55
4.2.3 Struktura hlasu	56
4.2.4 Volební klauzule	57
4.2.5 Volební formule	58
4.3 Volby do zastupitelstev obcí v České republice	59
4.3.1 Volební obvod	60
4.3.2 Forma kandidatury	60
4.3.3 Struktura hlasu	62
4.3.4 Volební klauzule	63
4.3.5 Volební formule	63

5. Lokální politické stranictví	65
5.1 Úloha politických stran	65
5.2 Parlamentní strany v lokálním politickém prostoru	68
5.3 Lokální politické strany	72
5.4 Nezávislí kandidáti a jejich sdružení	74
6. Politická participace občanů	77
7. Politický proces v českém venkovském prostoru	89
7.1 Definice venkovských obcí	89
7.2 Účinky volebního systému na politická spektra venkovských obcí České republiky	93
7.2.1 Velikost a determinace volebních obvodů vs. proporcionalita výsledků voleb	94
7.2.2 Způsoby sestavování kandidátních listin jako reakce na volební pravidla	96
7.2.3 Relevance uzavírací klauzule	100
7.2.4 Distribuce mandátů a personalizace volby	101
7.2.5 Komunální volební systém jako většinový volební systém?	104
7.3 Lokální stranické systémy	106
7.3.1 Vztah formátů a mechanismů lokálních stranických systémů	107
7.3.2 Měření plurality lokálních politických spekter	108
7.3.3 Lokální politické subjekty	113
Charakter lokálních politických subjektů	119
Možnosti interpretace výsledků komunálních voleb	120
7.3.4 Konfliktní linie v lokálních politických spektrech	125
7.3.5 Komunální koalice	145
7.4 Lokální politická kultura a tradice	149
8. Lokální modely demokracie ve venkovských obcích ČR	155
8.1 Typologie lokálních modelů demokracie	155
8.1.1 Model A: Neparticipativní model	157
8.1.2 Model B: Apoliticko-demarchistický model	158
8.1.3 Model C: Konsenzuální model	159
8.1.4 Model D: Kompetitivní model	161
8.2 Hodnocení lokálních modelů demokracie	162
8.2.1 Vliv lokálních modelů demokracie na efektivitu místní samosprávy	162
8.2.2 Komparace lokálních modelů demokracie s normativními předpoklady	166
9. Reprezentace venkovských zájmů jako politický problém	167
9.1 Venkov proti městu	167
9.2 Vzestup a pád českého agrarismu	168
9.3 Agrární aspekty rekonstrukce stranického systému po roce 1989	172
10. Rozvoj venkova v politickém diskursu	177
10.1 Venkov v ideologické perspektivě	177
10.2 Agrární otázka	179
10.3 Půda v polistopadovém politickém diskursu	181
10.4 Regulace nebo liberalizace trhu?	183
10.5 Zemědělství nebo venkov?	187
Poznámky	193
Literatura	201
Zákony	211
Archivní prameny	213
Seznam zkratk	215
Rejstřík	217
Abstract	225